

AVINOR AS AVD KRISTIANSUND LUFTHAVN
Postboks 150
2061 GARDERMOEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Thomas Aurdal, 71 25 84 67

Avinor AS avd. Kristiansund lufthavn Kvernberget - Vedtak om revidert utslippstillatelse

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal har etter søknad endret Avinor AS avd. Kristiansund lufthavn sin tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven. Endret tillatelse følger vedlagt. Avgjørelsen er hjemlet i forurensningsloven § 11 jf. § 16 og endret i medhold av § 18 punkt 5.

Virksomheten skal betale et gebyr på kr 133 000 for saksbehandlingen.

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal viser til søknader av 19.06.2020 og 09.07.2020 fra Avinor om henholdsvis utslipp fra aktivt brannøvingsfelt og dispensasjon for glykoloppsamling/utslippsledning ved Kristiansund lufthavn. Vi viser også til eldre utslippstillatelse, tillatelsesnr. 2009.0189.T, vedtatt 18.11.2009.

Bakgrunn

Fylkesmannen (nå Statsforvaltaren) i Møre og Romsdal ga 18.11.2009 Avinor AS utslippstillatelse for Kristiansund lufthavn. Utslippstillatelsen erstattet en tidligere tillatelse til drift av brannøvingsfelt datert 29.06.1998. Tillatelsen fra 2009 regulerte blant annet utslipp av bane- og flyavisningskjemikalier og utslipp i forbindelse med brannøvinger, og stilte krav om oppsamling av overvann.

Sentrale krav i tidligere tillatelse

Utslipp av formiatholdige baneavisningskjemikalier ble tillatt tilsvarende et årlig kjemisk oksygenforbruk (KOF-belastning) på 20 tonn O₂/år. Utslipp av flyavisningskjemikalier ble tillatt tilsvarende et årlig forbruk på inntil 24 m³ 100% glykol. I tillegg skulle et jordrenseanlegg etableres langs rullebanens sidearealer. Det ble også stilt krav om at avisningsvæske som renner av flyene under og etter påføring skulle samles opp effektivt og ledes sammen med overvann fra takse- og rullebaner, flyavisningsområder og snølager til overvannsnett. Utløpsledning for overvannsnett skulle ledes i rør utenom Byskogbekken til Omsundet, og utslippspunktet i Omsundet skulle ligge på 20 meters dyp.

Tillatelsen stilte krav om at inntil 10 m³ flytende brennstoff (parafin/Jet A1) og 100 kg propan kunne benyttes hvert år i forbindelse med brannøvinger. Det skulle ikke forbrukes mer brannskum/slukningsmidler enn det som er nødvendig for effektivt å slukke brann, og det skulle benyttes brannskum med lavest mulig giftighet og som gir minst mulig skade på omgivelsene. Avløpsvannet skulle renses i oljeutskiller, og restkonsentrasjonen av olje i avløpsvannet skulle ikke overskride 20 mg/l (stikkprøve). Avløpet fra oljeutskilleren skulle ledes til Omsundet sammen med overvann som dreneres fra lufthavnen.

Søknad av 19.06.2020 – utslipp fra aktivt brannøvingsfelt

Avinors søknad av 19.06.2020 oppgir at det tidligere ble benyttet brannskum med ulike typer per- og polyfluorerte forbindelser (PFAS) på brannøvingsfeltene, men PFAS-holdig brannskum ble faset helt ut i 2012. Den mest kjente forbindelsen, PFOS, ble faset ut allerede i 2001. Tidligere bruk av fluorholdig brannskum har imidlertid ført til forurenset grunn og infrastruktur ved det aktive brannøvingsfeltet ved Kristiansund lufthavn.

Søknaden oppgir at 7 g PFAS, hvorav 1 g PFOS, årlig slippes ut via kommunalt nett til Bremsnesfjorden gjennom utslippsledning fra brannøvingsfeltet på Kristiansund lufthavn.

Søknaden oppgir videre at det i dag benyttes Moussol, et brannslukningsskum som ikke inneholder PFAS-forbindelser, men som inneholder blant annet monoetylglykol. Miljøbelastningen ved bruk av Moussol oppgis å være i hovedsak organisk belastning (KOF – kjemisk oksygenforbruk), som tilsvarer 0,488 kg KOF/l Moussol. 328 l Moussol, tilsvarende en KOF på 160 kg, oppgis å ha blitt benyttet ved lufthavnen i 2018. Det er ikke satt grenseverdi for Moussol eller andre brannøvingskjemikalier i den gamle tillatelsen.

I søknad datert 19.06.2020 søkes det om utslipp av PFAS/PFOS og brannskum i Bremsnesfjorden.

Søknad av 09.07.2020 – søknad om dispensasjon fra krav om utslippsledning

Avinor søkte 09.07.2020, og har også søkt tidligere, om dispensasjon fra kravet i tillatelsen fra 2009 om oppsamling av glykol og etablering av utslippsledning til sjø.

Avinor skriver at etablering av utslippsledningen er et omfattende tiltak som bør gjennomføres i forbindelse med andre større ombygginger. Det oppgis at det ved Kristiansund lufthavn lenge har vært planer om å bygge et nytt terminalbygg, og Avinor mener etablering av den aktuelle ledningen bør gjennomføres samtidig med dette. På grunn av inntektsfall under koronapandemien ble bygging av terminalbygg utsatt til 2029, i første omgang. I epost av 02.08.2023 fra Avinor v/O. Skuggevik til Statsforvalteren ble det opplyst at oppstart for ny terminal er ytterligere utsatt og nå ligger i langsiktig prosjektplan (LPP) med oppstart i 2035. At planene er utsatt til 2035 ble bekreftet i Teams-møte mellom Statsforvalteren og Avinor 26.08.2024. Det oppgis i søknaden videre at forbruket/utslippet av flyavisningskjemikalier de siste årene har vært betydelig lavere enn tillatt mengde og at resultatene fra miljøovervåkingen viser liten påvirkning på nærliggende bekkeresipient.

I søknad datert 09.07.2020 søkes det om utsatt frist for iverksettelse av tiltak beskrevet i vilkår 3.3 i tillatelse datert 18.11.2009.

Dialog mellom Avinor og Statsforvalteren i perioden 2020-22 om PFAS-forurensning

Statsforvalterne skal følge opp PFAS-utslipp knyttet til *infrastruktur* forbundet med aktive brannøvingsfelt ved Avinors lufthavner. I reviderte utslippstillatelser skal det settes utslippsgrenser

for PFAS/PFOS fra infrastruktur knyttet til aktive brannøvingsfelt. Miljødirektoratet vil pålegge opprydning i PFAS-forurenset grunn etter en gitt prioriteringsrekkefølge for de ulike lufthavnene.

I brev av 23.11.2020 til Avinor ba Statsforvalteren om nærmere redegjørelse for utslipp fra brannøvingsfelt ved Kristiansund lufthavn, og om utredning av tiltak som kan gjøres for å redusere utslippet. I brev av 12.01.2021 opplyste Avinor at utslippstall i søknad av 19.06.2020 på 7 g PFAS, hvorav 1 g PFOS, per år er knyttet til infrastruktur. Det ble også oppgitt at brannøvingsfeltet på lufthavnen er planlagt å fortsatt være i drift. Avinor opplyste videre at vannprøvetakingen på øvingsfeltet ville bli opptrappet våren 2021 for å kunne estimere PFAS-utslippene med større presisjon.

I brev til Statsforvalteren av 20.09.2022 opplyste Avinor at det i 2021 av COWI AS ble utført biotaundersøkelser i sjøen utenfor brannøvingsfeltet ved Kristiansund lufthavn for å kartlegge PFAS-spredning. Prøvene (blåskjell, albusnegl og muskel/lever fra torsk) ble oppgitt å vise PFAS-nivåer utenfor brannøvingsfeltet som i det vesentligste var på samme nivå som ved referansestasjonen «Sandvika», som ligger utenfor lufthavnens influensområde. Avinor opplyste i tillegg at Norconsult hadde beregnet hvor mye PFAS som følger utløpsvannet fra infrastruktur på brannøvingsfeltet (oljeutskiller) per år. Beregnet mengde er 1,6 g PFAS/år ved oljeutskiller, noe Avinor anser som en relativt liten mengde. Avinor skrev videre at tiltak som utskiftning av VA-anlegg i grunnen vil medføre betydelige kostnader, og kostnaden per gram reduksjon i PFAS-utslipp vil da bli svært høy. Avinor finner at PFAS-utlekkningen fra infrastruktur på brannøvingsfeltet er akseptabel, og ser det ikke nødvendig med tiltak for å redusere den.

Miljødirektoratets oppfølging av PFAS-forurenset grunn ved brannøvingsfelt ved Kristiansund lufthavn

Avinor mottok i 2018 pålegg fra Miljødirektoratet om å oppsummere resultatene fra utførte kartlegginger fra alle sine lufthavner og gjøre tiltaksvurderinger med kostnadsestimater som skal gi grunnlag for prioritering av gjennomføring av tiltak mot PFAS-forurensning ved brannøvingsfelt på lufthavnene.

16.09.2022 mottok Avinor pålegg fra Miljødirektoratet om tiltaksplan for opprydning i PFAS-forurenset grunn som gjaldt for Kristiansund lufthavn og fire flyplasser til utenfor fylket. Pålagt tiltaksplan skulle beskrive tiltak for å stanse, fjerne eller begrense virkningen av inntrådt forurensning slik at det ikke skal være fare for menneskelig helse og miljø på kort eller lang sikt. Kristiansund lufthavn ble prioritert på bakgrunn av en kost/effekt-vurdering ved tiltak og at det er risiko for lokale effekter av forurensningen (sårbare vannforekomster). Viktigste PFAS-lokaliteter ved flyplassen antas å være de to brannøvingsfeltene, men det er funn som kan indikere at det også er andre PFOS/PFAS-kilder av betydning på flyplassen. Det eldste brannøvingsfeltet (brannøvingsfelt B) antas å være den største spredningskilden.

Tiltaksplan ble sendt Miljødirektoratet av Avinor AS 01.05.2023. Planen anbefaler oppgraving av PFAS-forurenset masse, med tiltaksgrense ved 150 µg PFAS/kg, ved det nedlagte brannøvingsfeltet, men anbefaler ikke tiltak ved det aktive brannøvingsfeltet.

Ved brannøvingsfeltet i sør (felt B) har COWI beregnet en spredning på 300-600 g ΣPFAS/år, og de estimerer at ved å fjerne 90 % kan det på sikt forventes at spredningen herfra kan reduseres til ca. 50 g/år.

Avinor fikk 12.04.2024 pålegg av Miljødirektoratet om å gjennomføre opprydningstiltak i PFAS-forurensset grunn ved lufthavnen. I pålegget kreves at tiltaket skal utføres som beskrevet i tiltaksplanen. Frist for å gjennomføre er 31.12.2024, og for sluttrapportering 01.07.2025.

Høring og innspill

Søknaden om revidert utslippstillatelse var på høring i september-oktober 2023 med kunngjøring/annonsering på Statsforvaltarens nettside, kommunens nettside og i regionavisen Tidens Krav. Vi mottok følgende innspill:

Kristiansund kommune (24.10.2023)

Kommunen opplyser at søknaden ble lagt ut på høring på dens nettside i tråd med oppfordring fra Statsforvalteren.

Kommunen påpeker at Kristiansund lufthavn er en viktig del av transportnettverket for innbyggere og næringsliv i kommunen og i nærområdene, og at den dessuten er spesielt viktig for offshoreindustrien og tilhørende forsyningsindustri. Området er regulert til flyplass med industriområde.

Ved Byskogbekken er det boliger langs bredden. Utslipet av avisingmidler går til Byskogbekken, som er en del av Nordlandets bekkefelt (vannforekomst med ID 110-65-R), som skal oppnå god økologisk tilstand innen 2027. Nå har den moderat økologisk og dårlig kjemisk tilstand grunnet PFOS, og det er behov for tiltak. Resipient for Byskogbekken er vannforekomsten Bolgsvaet (ID 0303011202-6C) som har ukjent påvirkningsgrad med diffus avrenning fra flytransport/flyplass og moderat økologisk tilstand. Kommunen påpeker at det har vært klager på at det lukter «karbonade» av bekken i tilknytning til avisingaktiviteter. Kommunen mener det fremdeles bør være et krav om separering av avisingvann, men at midlertidig løsning kan aksepteres inntil ny terminal er på plass.

Kommunen skriver at informasjon i søknad om utslipp av kjemikalier fra aktivt brannøvingsfelt ikke stemmer med kommunens forståelse av utslippets lokasjon. Søknaden oppgir at varme øvelser med skumkanoner og testing av utstyr utføres på brannøvingsfelt med påfølgende utslipp via kommunalt nett til Bremsnesfjorden. Kommunen påpeker at tiltaksplan for PFAS-forurensset grunn datert 28.04.2023 viser at brannøvingsfelt med utslipp til denne fjorden ikke har vært i bruk siden 2004. Aktivt brannøvingsfelt er på nordsiden av rullebanen, og har utslipp gjennom et system med tre sedimenteringsdammer og videre ut gjennom en ledning til ytre del av Gløsvågen. Indre del av Gløsvågen er naturreservat med våtmark og raste- og hekkeplass for ulike fugler.

Kommunen påpeker at det i sikkerhetsbladet for Moussol står at stoffet ikke skal komme ned i bakken eller i kloakksystem eller vassdrag. Kommunen ønsker ikke at forurensning flyttes tilbake til kommunens ledning, men ønsker at det utføres risikovurdering for å vurdere om benyttet løsning er tilstrekkelig.

Kommunen påpeker at den nye tiltaksplanen for PFAS-forurensning skal sikre at helseeffekter av forurensset grunn blir tatt hensyn til og at effektene av PFOS/PFAS skal vurderes i forhold til mulig opprydning, eksponeringsrisiko og en tidsskala. Kommunen skriver at det vil være mer naturlig å vurdere utslipp av disse stoffene når tiltaksplanen er formalisert.

Kommentar fra Avinor til kommunens høringsuttalelse (30.05.2024)

Avinor kommenterte i brev av 30.05.2024 til Statsforvalteren, med kopi til Kristiansund kommune, høringsuttalelsen fra sistnevnte.

Avinor skriver at PFAS-opprydningstiltak på nedlagt brannøvingsfelt skal utføres i 2024, og at overvåkning av Byskogbekken vil fortsette som del av miljøovervåkningsprogrammet for lufthavnen. En oksygenlogger skal settes tilbake i bekken etter en lengre periode ute av drift, slik at effekten av nedbrytningen av avisningskjemikalier kan overvåkes.

Avinor påpeker at nedbrytning av avisningskjemikalier er oksygenkrevende og kan medføre en løklignende lukt (kommunen har oppgitt at det har vært klager på at Byskogbekken lukter «karbonade»). Miljøovervåkingen ved lufthavnen har vist tidvise økninger i KOF (kjemisk oksygenforbruk) om våren, typisk i perioder med økt forbruk kombinert med lite nedbør. Da er bekkens vannutskiftning lav, og nedbrytningens biprodukter kan medføre lukt. Avinor skriver videre at det om høsten, før ny avisningssesong, ikke påvises avisningskjemikalier eller KOF-økning, noe de finner at indikerer at bekken går tilbake til normaltstanden i løpet av sommeren. Avinor oppgir at de arkiverer alle klager de mottar ved sine lufthavner, og at de ikke kan finne klager på lukt ved denne lufthavnen tilbake til 2017.

Avinor opplyser at avrenning fra overflaten på plattformen ved brannøvingsfelt A samles opp og ledes til oljeutskiller og videre til pumpekum som pumper vannet på spillvannssystemet og videre til kommunal spillvannsledning (vist på kart i Avinors brev). Grunnvann og overflateavrenning som ikke fanges opp av spillvannssystemet opplyses å i hovedsak dreneres mot øst til en sigebekk som leder til fangdammer nordøst for lufthavnen. Derfra går vannet i en overvannsledning forbi Gløsvågen naturreservat og til utløp i Gløsvågen. Det opplyses videre at det ved veldig store nedbørsmengder kan forekomme overløp til reservatet.

Avinor presiserer at sikkerhetsdatabladet for Moussol gjelder for kjemikaliets konsentrat, mens praksis er å blande ut stoffet med vann i forhold 3 % skum, 97 % vann før det benyttes på brannøvingsfeltet og så går til spillvannnett. Miljøfaren som kjemikaliets utgjør ifølge databladet oppgis å være knyttet til skadeeffekter på bakterier i renseanlegg med biologisk rensing og skade på vannfauna i overvann. Etter hva Avinor kjenner til går kommunalt spillvann fra lufthavnen til mekanisk renseanlegg. Avinor oppgir å ha utført miljørisikovurdering og etablert «sterke barrierer» for å forhindre utslipp av konsentrert Moussol til grunn og VA-nett. Fatene (200 l) lagres innendørs på rom med tett dekke, beredskapsmateriell og -personell er lett tilgjengelig og en eventuell lekkasje oppgis å ville renne til brannstasjon og derfra til sluk og oljeutskiller. Spillvannsledninger vil plugges for å begrense spredning.

Kunnskapsgrunnlag og Statsforvalterens vurderinger

Vi vurderer at virksomheten ved Kristiansund lufthavn gir risiko for forurensning som kan medføre skade eller ulempe for omgivelsene, og at det derfor er behov for en tillatelse etter forurensningsloven, jf. § 11. En utslippstillatelse kan endres etter søknad, jf. forurensningsloven § 18.

Miljøundersøkelser og overvåkning ved Kristiansund lufthavn

Miljøovervåkningsrapport for 2018-2019 (03.12.2019):

Miljøovervåkning er gjennomført i henhold til overvåkningsprogram i avisningssesongen 2018-2019. Programmet har som formål å dokumentere avrenningssituasjonen og eventuell påvirkning på resipientene. Til og med september 2019 ble det benyttet baneavisningskjemikalier tilsvarende en KOF på 3 687 kg, som er 18 % av det tillatelsen åpner for (20 000 kg). I 2018 ble det benyttet flyavisningskjemikalier tilsvarende 10 047 l 100 % glykol, som er 42 % av det tillatelsen åpner for (24 000 l).

Både glykol og formiat ble påvist i prøver tatt i avisningssesongen, men nivåene gikk tilbake til under deteksjonsnivå utenom sesong, og i rapporten tas dette som en indikasjon på at utvasking av kjemikalieholdig vann skjer relativt raskt og uten lang oppholdstid.

Ofte observeres svært lite vannstrømming i overvannsnett og i Byskogbekken vinterstid, noe som kan medføre høye konsentrasjoner av glykol og formiat i prøvene selv om kjemikalieforbruket ikke er spesielt høyt. I mai 2018 ble det under befaring langs Byskogbekken observert begroing av lammehaler, men tilsvarende ble ikke observert under befaring i oktober 2019.

Undersøkelser ved oljeutskillere tilknyttet brannøvingsfelt og driftsbygg viste at oljeinnholdet i avløpsvannet var godt innenfor grenseverdien i tillatelsen på 20 mg/l, med unntak av under et kursvår 2019 da forbruket av skum/pulver var forhøyet. Etter kurset var prøvene igjen under gjeldende grenseverdi.

PFAS-forbindelser ble påvist både i utløpet fra aktivt brannøvingsfeltet (felt A) og nedstrøms både aktivt og nedlagt brannøvingsfelt (felt B).

Miljøovervåkningsrapport for 2019-2023 (29.08.2023):

Det oppgis at forbruket av baneavisningskjemikalier varierer fra år til år, men er godt under tillatt mengde i utslippstillatelsen. Forbruket av flyavisningskjemikalier opplyses å ha økt etter 2018 på grunn av innførelse av en ny flytype (AN320) med større vingeflater og avisningsbehov, i tillegg til økt flytrafikk. Forbruket ligger likevel under tillatt mengde gjennom perioden.

O₂-loggeren i Byskogbekken oppgis å ha vært ute av drift siden 2020.

Avisningskjemikalierne glykol og formiat oppgis å ha blitt påvist i prøvepunkt «P1» i Byskogbekken i prøver tatt under avisningssesongen i 2020 og 2022-2023. Nivåene ble oppgitt å være tilbake til under deteksjonsnivå i prøver fra august måned. KOF-nivået har fulgt samme kurve/utvikling som glykol-konsentrasjonene, noe som tas som en indikasjon på at det foregår en nedbrytningsprosess i vannet. KOF-nivået oppgis å generelt være tilbake på lave nivåer etter avisningssesongene, noe som kan tyde på kort oppholdstid av kjemikalierne i bekken.

Det har til tider vært observert svært lite vannstrømming i overvannsnettet og Byskogbekken om vinteren, noe som kan føre til høye målinger av avisningskjemikalier til tross for at forbruket ikke nødvendigvis er høyt.

Jern og mangan er viktige parametere tilknyttet nedbrytning av organiske forbindelser, og målinger indikerer at de følger innholdet av suspendert stoff.

Det oppgis å være oljeutskillere tilknyttet brannøvingsfeltet OU-BØF og driftsbygget (OU-DB). Olje i utløpsvannet fra OU-BØF oppgis å ha overskredet grenseverdien på 20 mg/l ved flere anledninger i perioden, med en spesielt stor økning i august 2021. Hendelsen i 2021 antas å skyldes at en ventil var blitt stående åpen, og det ble iverksatt tiltak. Øvrige, mindre overskridelser oppgis å kunne skyldes manglende rengjøring av oljeutskilleren eller feil ved prøvetakingen.

Det detekteres fremdeles PFAS-forbindelser i utløpsvann fra aktivt brannøvingsfelt og nedstrøms både nedlagt og aktivt brannøvingsfelt.

Søknad fra Avinor om dispensasjon fra oppsamlingskrav for glykol (09.07.2020):

I søknaden vises det til at forbruket av flyavisningskjemikalier de siste årene har vært betydelig lavere enn tillatt mengde og at miljøovervåkingen viser liten påvirkning på nærliggende bekkeresipient. Avisningskjemikalier påvises i Byskogbekken i vintersesongen, men ikke i andre perioder enn direkte etter høyt forbruk. Bekken oppgis å ha god vannføring i flere strykpartier, med tilførsel av nytt oksygen, og dermed en god selvrenningskapasitet i forhold til organisk belastning. Tidvis er imidlertid vannføringen svært lav vinterstid, og i slike perioder vil det være lite fortykning av avisningskjemikaliene, men utplassert oksygenlogger oppgis å likevel vise lite oksygenvinn. Oksygenvinn i bekken vil kunne føre til skarp/ubehagelig lukt, men lufthavnen har ikke mottatt naboklager om lukt. Avinor har som målsetting at bekken skal gjenopprette naturlig tilstand før ny avisningssesong starter, noe de anser som dokumentert gjennom miljøovervåkingen at finner sted. Videre oppgis det at bekken har blitt vurdert å ha lite potensiale som gyte- og oppvekststed for sjørørret (Jordforsk-rapport *Miljøforhold relatert til bruk av avisningsmidler ved Kristiansund lufthavn, Kvernberget*, 14.12.2001).

Ved de øvrige resipientene til lufthavnen (Gløsvågen og Morbekken) oppgis det å ikke være påvist noen tydelig påvirkning fra avisningskjemikalier. Det skal ikke være påvist glykol eller formiat i disse resipientene, og det er heller ikke påvist systematisk økning i KOF. Avinor anser at dette tyder på at disse resipientene kan håndtere den avrenningen som mottas, også i «worst case»-episoder.

Tiltaksplan fra COWI (28.04.2023) og Miljødirektoratets pålegg om opprydning på BØF-B (12.04.2024):

COWIs tiltaksplan, med dokumentnr. A232698-RAP013, er utarbeidet etter pålegg til Avinor fra Miljødirektoratet, og drøfter tiltak mot PFAS-forurensset grunn brannøvingsfeltene på Kristiansund lufthavn. I planen er det nedlagte brannøvingsfeltet sørvest på lufthavnen («BØFB») vurdert å være hovedkildeområdet, og i dette området anbefales sanering av forurensset masse. Hovedavrenningen fra BØFB ledes via skråning til Byskogbekken og videre ut i sjoresipienten Omsundet. Det er beregnet en årlig spredning på ca. 0,3 kg PFAS fra BØFB basert på blant annet målte konsentrasjoner i Byskogbekken. Prøver i biota (blåskjell og torsk), sjøvann og sediment fra Omsundet tyder på en lokal, men svak PFAS-påvirkning, neglisjerbar for torsk ifølge COWI. Ved BØFB anbefales fjerning av om lag 15 000 m³ forurensset masse.

Opprydningstiltak i PFAS-forurensset grunn ved BØFB ble 12.04.2024 pålagt av Miljødirektoratet, med frist for gjennomføring innen 31.12.2024. Pålegget omfatter opprydning til akseptkriterium på 150 µg ΣPFAS/kg på BØF-B, noe som vil være en vesentlig reduksjon av PFAS-mengden i grunnen i dette området. Dette tilsvarer en ca. 90 % fjerning, og det er estimert at forventet spredning fra BØF-B etter tiltaket vil ligge på ca. 50 g/år.

Ved det aktive brannøvingsfeltet, «BØFA», er det beregnet en spredning på ca. 0,1 kg PFAS/år basert på blant annet målte konsentrasjoner i innløpet til Vågen mot Gløsvågen i fangdam øst for feltet. I tillegg er det beregnet et mindre utslipp på ca. 1 g/år via oljeutskilleren på feltet. Også i resipienten Gløsvågen, på flyplassens nordside, indikeres en «lokal, men svak» PFAS-forurensning i resipienten, dette basert på prøver i biota (torsk og blåskjell), sediment og sjøvann. Tiltaksplanen anbefaler ikke tiltak ved BØFA. Miljødirektoratets pålegg av 12.04.2024 omfatter heller ikke tiltak på BØF-A.

Også terminalområdet og den vestlige delen av rullebanen har blitt undersøkt for PFAS, men anses ikke av COWI å være kildeområder av betydning.

Total utlekking fra Kristiansund lufthavn til Gløsvågen (resipient i nord) og Omsundet (resipient i sør) er estimert til å være på mellom 400 og 700 g ΣPFAS/år.

Statsforvalterens vurdering - PFAS-forbindelser og aktivt brannøvingsfelt

Perfluorerte forbindelser er svært tungt nedbrytbare i naturen, giftige for dyr og mennesker og kan bioakkumulere. Utslipp av slike forbindelser er uønsket. Det er estimert å være en spredning ut fra flyplassområdet til resipientene Gløsvågen i nord og Omsundet i sør på fra 400-700 g Σ PFAS/år, noe som er en vesentlig mengde. Perfluorerte forbindelser er hovedårsaken til at det er redusert tilstand i vannforekomsten *Nordlandet bekkefelt*. Fra BØF-A i nord er det estimert en spredning på 100 g i året til Gløsvågen, mens det etter den planlagte/pålagte saneringen av BØF-B er estimert en spredning på ca. 50 g i året til Omsundet. Den estimerte spredningen fra infrastrukturen (oljeutskiller) på 1,6 g i året synes lav i forhold til dette. Avinor oppgir at utskiftning av infrastrukturen vil være svært kostbart og gi en høy pris per gram PFAS-forurensning som blir redusert. Avinor ønsker derfor ikke PFAS-tiltak rettet mot infrastrukturen.

Vi finner at med den kunnskapen som er tilgjengelig om spredning av PFAS fra flyplassen og de ulike kildenes/kildeområdenes bidrag, er det ikke rimelig å kreve tiltak rettet mot infrastruktur nå. Vi begrunner dette med at estimert utlekking knyttet til infrastruktur er liten, og at det vil være lite kostnadseffektivt å sette inn tiltak for å redusere denne ytterligere, samt at spredning fra forurenset grunn ved de to brannøvingsområdene, selv etter saneringen av BØF-B, vil være mye større enn spredningen knyttet til infrastruktur. Dersom det var ønskelig å gjøre tiltak for å redusere samlet PFAS-spredning fra flyplassområdet ytterligere, ville det trolig vært mer kostnadseffektivt å sette inn ytterligere tiltak mot PFAS-forurenset grunn enn å gjøre tiltak mot infrastrukturen. Vi mener det er grunn til å tro at PFAS-utslippet fra infrastrukturen vil bli mindre og mindre med tiden fordi stoffet gradvis skylles ut av systemet.

Overvåkning må fortsette slik at en fortsatt kan ha oversikt over situasjonen og spredningen fra de ulike kildene.

Det utføres jevnlig målinger av PFAS-utslipp ved oljeutskilleren tilknyttet aktivt brannøvingsfelt. Vi finner det hensiktsmessig å sette grenseverdi for årlig tillatt PFAS-spredning fra infrastruktur knyttet til denne da den bør kunne anses som representativ for det meste av PFAS som slipper ut via infrastrukturen ved det aktive brannøvingsfeltet, uten å være nevneverdig påvirket av PFAS-forurenset grunn. Det er kun utslipp av PFAS fra infrastruktur knyttet til aktivt brannøvingsfelt som skal reguleres i denne tillatelsen.

Sett i lys av resultatet av målinger utført de senere år, mener vi 3 g/år kan være en passende grenseverdi for spredning av Σ PFAS fra infrastrukturen (oljeutskilleren), jf. vilkår 4.4 i tillatelsen. Dette er noe høyere enn beregnet medianverdi for årlig spredning ved oljeutskiller, og vil ta høyde for mindre svingninger fra år til år. Verdien er lav sammenlignet med mange andre flyplasser i landet, som ofte har en estimert PFAS-spredning fra infrastruktur ved brannøvingsfelt på mange ganger denne.

Dersom grenseverdien overskrides må det søkes å avklare årsaksforhold og vurderes tiltaksbehov, og Statsforvalteren må varsles.

Statsforvalterens vurderinger etter naturmangfoldloven

Vi har vurdert søknaden om endret utslippstillatelse etter *Lov om naturens mangfold* (naturmangfoldloven) § 8-12. Vi har tatt utgangspunkt i informasjon tilgjengelig i overvåkningsrapportene fra flyplassen og i databasene *Gislink* og Fiskeridirektoratets kartverktøy. Vi finner at den foreliggende kunnskapen er tilstrekkelig til å behandle endringssøknaden, jf. § 8 i naturmangfoldloven.

I *Naturbasen* er det registrert større friluftslivsområder på de fleste sider av lufthavnen, som er verdivurdert til «viktig» og «svært viktig». Også lufthavnens resipienter, Gløsvågen og Omsundet, er omfattet av friluftslivsområder. Områdene benyttes til aktiviteter som turgåing, bading, fugletitting, fiske og golf.

Gløsvågen er naturreservat og en «svært viktig» forekomst av naturtypen *poller*. I naturreservatets faktaark er det oppgitt at området er svært næringsrikt og har en «påfallende rik fuglefauna». Området er viktig som rasteplass under fuglenes trekk og som hekkelokalitet for noen arter. I Gløsvågen er det også registrert en «svært viktig» forekomst av tareskog som strekker seg et stykke inn i vågen og også videre østover og vestover fra vågens utløp i sjøen.

I Fiskeridirektoratets kart er det registrert et større gytefelt for torsk som dekker det meste av Bolgsvaet og strekker seg videre inn i Omsundet, bort til lufthavnens resipientområde. Gytefeltet er verdivurdert til «lokalt viktig» og har «noe» tilbakeholdelse av egg. Det er også registrert et felt for aktive fiskeredskaper i Omsundet, og mot øst et felt for passive redskaper (settegarn og teiner). I Omsundet, øst for Rensvikholmen, er det dessuten registrert en låsettingsplass. Også ytterst i Gløsvågen er det registrert låsettingsplass.

Ingen akvakulturlokaliteter er registrert i nærheten av Gløsvågen eller Omsundet.

For vurdering etter § 9 om føre-var-prinsippet, se senere avsnitt.

Etter § 10 i naturmangfoldloven skal en påvirkning på et økosystem alltid vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet blir utsatt for. Utslippene finner sted i et bynært miljø med preg av menneskelig aktivitet og flere påvirkninger. Bidraget fra utslippene som åpnes for i denne tillatelse må anses som akseptabelt sett i forhold til samfunnsnyttene ved flyplassdrift på den aktuelle lokaliteten.

Etter § 11 i naturmangfoldloven skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller redusere eventuell skade på naturmangfoldet i tiltaksområdet dersom dette ikke er urimelig med utgangspunkt i tiltakets karakter og den eventuelle skaden. I denne saken finner Statsforvaltaren det rimelig at tiltakshaver får gjennomført og dekket eventuelle kostnader av avbøtende tiltak slik de blir beskrevet i tillatelsen. De avbøtende tiltakene er også i henhold til § 12 i naturmangfoldloven, der det settes krav til bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder for å unngå eller redusere skader på naturmangfoldet.

Vanndirektivet

Resipienter for lufthavnen er vannforekomsten *Omsund-øst* i sør og *Talgsjøen* i nord, i tillegg til elvevannforekomsten *Nordlandet bekkefelt*, som er dekkende for bekkene i området. *Omsund-øst* har registrert «moderat» økologisk tilstand i databasen *Vann-nett*, med middels presisjon, og «dårlig» kjemisk tilstand, også her med middels presisjon. Avrenning fra lufthavnen, inkludert PFAS-forurensning, sammen med diffus avrenning fra industri er nevnt som påvirkere. *Talgsjøen* er en stor forekomst som dekker hele Gløsvågen og et større sjøområde utenfor denne vågen. Den er registrert med «god» økologisk tilstand, med høy presisjon, men udefinert kjemisk tilstand da det mangler informasjon. *Nordlandet bekkefelt* har registrert «moderat» økologisk tilstand, med middels presisjon, og «dårlig» kjemisk tilstand, med middels presisjon. Diffus avrenning fra lufthavn, by/tettsted/bebyggelse og fra fulldyrket mark er nevnt som påvirkere.

Nye inngrep i en vannforekomst kan, ifølge *Forskrift om rammer for vannforvaltningen*, normalt ikke utføres dersom tiltakene vil medføre en forringelse av vannforekomstens status. Byskogbekken er

del av vannforekomsten *Nordlandet bekkefelt*, og ligger forholdsvis nær det nedlagte brannøvingsfeltet som saneres høsten 2024, og som har hatt en nokså høy spredning av PFAS-forbindelser. En stor reduksjon i PFAS-spredning er ventet som følge av saneringen. Påvirkningen på Byskogbekken fra PFAS-spredning fra det nedlagte brannøvingsfeltet må ventes å bli vesentlig redusert etter saneringen, noe som er positivt for vannforekomsten som helhet.

Byskogbekken påvirkes også av avisningskjemikalier fra flyplassen, noe som var bakgrunnen for kravet i den tidligere tillatelsen om at utløpsledning for overvannsnettets skulle legges i rør utenom Byskogbekken til Omsundet. Det er søkt om dispensasjon fra dette kravet frem til 2035, når det skal bygges nytt terminalbygg, noe som oppgis å åpne for kostnadsbesparelse ved etablering av ledning, som ellers vil medføre en betydelig kostnad. Dette er to år etter 2033, som er året der alle vannforekomster i utgangspunktet skal ha god tilstand, jf. bestemmelsene i vannforskriften.

O₂-loggeren i Byskogbekken har vært ute av drift i flere år. Denne var utplassert for å overvåke effekten av nedbrytningen av avisningskjemikalier. 30.05.2024 skrev Avinor at loggeren skal settes tilbake i bekken for videre overvåkning. Vi ser det som uheldig at den har vært ute av drift lenge, og forutsetter at den kommer på plass igjen så snart som mulig. Vi finner at foreliggende datagrunnlag er noe mangelfullt for å vurdere om avisningskjemikaliene utgjør en risiko for at vannforekomsten *Nordlandet bekkefelt* ikke når miljømålene i vanddirektivet. Vi mener det er nødvendig med fortsatt overvåkning for å få klarhet i dette. Det er viktig at overvåkingen utføres med parametere som er relevante i forhold til å vurdere vannforekomstens tilstand etter kriteriene i vanddirektivet, som bunndyrsanalyser.

Der det treffes et vedtak uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger det kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet, jf. § 9 i naturmangfoldloven om føre-var-prinsippet.

Da etablering av en utløpsledning vil være kostbart, finner vi det rimelig å gi dispensasjon fra kravet i den eldre tillatelsen. Dispensasjonen gis til 31.12.2029, som er fire år før siste periode i vannforskriften går ut. Dette gir noen år til å oppnå et bedre datagrunnlag etter sanering av brannøvingsfeltet for å lettere kunne vurdere behovet for og nødvendig omfang av løsninger for å beskytte Byskogbekken mot skadelige effekter av avisningskjemikalier, jf. naturmangfoldloven § 9, før bygging av nytt terminalbygg. Ny dokumentasjon på bekkens tilstand, jf. vannforskriften, kan da legges ved en eventuell søknad om forlenget dispensasjon for ny vurdering. Drøfting av midlertidige løsninger for å oppnå akseptabel tilstand frem til utslippet kan ledes utenom Byskogbekken bør inngå i en eventuell søknad.

Vi forventer ikke uakseptabel negativ påvirkning på andre av vannforekomstene i området som følge av de utslippene som er tillatt gjennom denne tillatelsen.

Konklusjon

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal gir Avinor AS avd. Kristiansund lufthavn endret utslippstillatelse på gitte vilkår. På bakgrunn av vilkårene i tillatelsen mener vi at virksomheten ikke vil medføre risiko for forurensning og annen miljøulempe som er uakseptabelt stor i forhold til samfunnsnyttene ved virksomheten.

Informasjon til allmennheten om endret tillatelse

Vedtaket skal gjøres offentlig kjent, jf. § 36-11 i forurensningsforskriften. Den som har fått tillatelse, skal så snart som mulig kunngjøre dette i dagspressen. Kunngjøringen skal inneholde en kort orientering om tillatelsen, informasjon om hvor man kan henvende seg for å få innsyn i

saksdokumentene og opplysninger om klageinstans og frist for en eventuell klage på vedtaket. Kopi av kunngjøringen skal sendes Statsforvalteren i Møre og Romsdal innen en måned etter at tillatelsen er gitt. Bedriften kan gjerne benytte sin egen logo i kunngjøringen. Statsforvaltarens logo skal ikke benyttes.

Her er vårt forslag til kunngjøringstekst:

Avinor AS avd. Kristiansund lufthavn får etter søknad endra utsleppsløyve. Endra løyve regulerer mellom anna bruk av avisingskjemikalier og brannsløkkingsmiddel samt PFAS-utslepp via infrastruktur i aktivt brannøvingfelt. Det er òg gjeve mellombels dispensasjon frå krav om glykoloppsamling.

Vedtak med endra løyve og informasjon om klagemoglegheiter kan lesast på nettsida til Statsforvalteren i Møre og Romsdal, www.statsforvalteren.no/Mr, under «Kunngjeringar».

Vedtak om saksbehandlingsgebyr

Vi viser til vårt varsel av 29.06.2023 om saksbehandlingsgebyr og til *Forskrift om begrensning av forurensning* (forurensningsforskriften) av 01.06.2004 kapittel 39 om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven § 39-3 og 39-4. Saken har vært mer tid- og ressurskrevende å behandle enn først antatt, derfor finner vi det riktig å velge en annen gebyrsats enn varslet. Saken plasseres under gebyrsats 4, noe som innebærer at søker skal betale et gebyr på kr 133 000 for saksbehandlingen. Faktura blir utsendt av Miljødirektoratet.

Vår ressursbruk ved behandling av søknaden ligger til grunn for gebyrsatsen. Herunder hører gjennomgang og høring av søknaden, korrespondanse med søker, utarbeidelse og ferdigstilling av tillatelsen og innsats fra ulike fagpersoner hos Statsforvalteren.

Vedtaket om gebyrsats kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forurensningsforskriften § 41-5. En eventuell klage bør grunngis og skal sendes Statsforvalteren i Møre og Romsdal. Klagen blir ikke gitt oppsettende virkning, og det fastsatte gebyret må derfor betales i samsvar med det som er nevnt over. Dersom Miljødirektoratet aksepterer klagen, vil det overskytende beløpet bli refundert. Forurensningsforskriften er tilgjengelig på www.lovdata.no.

Klageadgang

Vedtaket kan klages inn til Miljødirektoratet etter reglene i kapittel VI i forvaltningsloven av partene i saken eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra avgjørelsen er mottatt. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen skal begrunnes, og opplysninger som kan ha innvirkning på saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget initiativ beslutte at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jf. §42 i forvaltningsloven. Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages.

Med hilsen

Christian Dahl (e.f.)
underdirektør

Thomas Aurdal
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Revidert tillatelse
- 2 Liste over prioriterte stoffer
- 3 Kristiansund lufthavn - eldre tillatelse (2009)

Kopi til:

**KRISTIANSUND KOMMUNE
MILJØDIREKTORATET**

**Postboks 178
Postboks 5672 Torgarden**

**6501 KRISTIANSUND N
7485 TRONDHEIM**

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Avinor AS avd. Kristiansund lufthavn

Tillatelsen er gitt i medhold av [lov av 13.mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall](#) § 11 og endret i medhold av § 18. Det er satt vilkår etter forurensningsloven § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 20.01.2022 og opplysninger fremkommet under saksbehandlingen. Dette tillatelsesdokumentet er ajourført per 08.10.2024 og erstatter tidligere tillatelsesdokumenter. Tillatelsen er gjeldende fra dags dato.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra bedriften og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen fire år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata og informasjon om tiltaksområde

Bedrift	Avinor AS avd. Kristiansund lufthavn
Beliggenhet/gateadresse	Kvernberget, 6517 KRISTIANSUND N
Postadresse	Postboks 150, 2061 GARDERMOEN
Org. nummer (bedrift)	974 719 932
Kommune	Kristiansund
NACE-kode og bransje	52.230 Andre tjenester tilknyttet lufttransport

Statsforvalterens referanser

Saksnr.	Anleggsnr.	Tillatelsesnr.	Risikoklasse
2008/1878	1505.0023.01	2009.0189.T	2

Tillatelse gitt	Endringsnummer	Sist endret
29.06.1998	2	09.10.2024

Christian Dahl (e.f.)
underdirektør

Thomas Aurdal
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse
1	18.11.2009	-	-
2	08.10.2024	3.3, 3.4, 4.1,10.1, m.m.	<ul style="list-style-type: none">- Oppdatert tillatelsen i tråd med ny mal for landbasert virksomhet- Utslippskrav for ΣPFA knyttet til infrastruktur- Endring av vilkår om dispensasjon fra krav om glykoloopsamling- Endring av krav til forbruk av brannøvingskjemikalier og -materialer- Oppdatert overvåkningskrav

1. Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder utslipp i forbindelse med avising av rullebane, avising av fly, kjemikaliebruk, brannøvinger, avfallshåndtering og tiltak mot akutt forurensning.

Ved vesentlige strukturelle endringer av tekniske systemer eller utslippsforhold skal Kristiansund lufthavn søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra bedriften som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlagt oversikt over prioriterte miljøgifter. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette fremgår uttrykkelig av vilkårene eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3. Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i forbindelse med saksbehandlingen, medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4. Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.5. Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 9.4.

2.6. Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette (internkontrollforskriften). Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikten til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 9.1.

2.7 Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstille prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT-prinsippet) med sikte på å motvirke forurensende utslipp og annen negativ innvirkning på miljøet, jf. punkt 2.3.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr der det er mulig å oppnå utslippsreduksjoner av betydning skal bedriften gi melding til forurensningsmyndigheten om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

Hvis bedriften ønsker å endre utslippspunkter som er fastlagt i denne tillatelsens vilkår, må den søke om tillatelse til dette. Der utslippspunkt ikke er fastlagt i tillatelsens vilkår, må bedriften avklare med forurensningsmyndigheten om en ønsket endring av utslippspunkt krever tillatelse og eventuelt også spredningsberegninger.

3. Utslipp til vann og grunn

Kristiansund lufthavn plikter gjennom instruksjer, kontroll og andre tiltak å sørge for at virksomheten drives slik at ulemper og skadevirkninger til enhver tid begrenses mest mulig.

Lufthavnen plikter å delta i resipientundersøkelser iverksatt av myndighetene.

3.1. Baneavising

Det er tillatt å bruke baneavisingkjemikalier tilsvarende et årlig utslipp målt som kjemisk oksygenforbruk (KOF) inntil 20 tonn O₂/år.

Baneavisingkjemikalier skal ikke inneholde giftige tilsetningsstoffer.

Det skal føres driftsjournal over type og forbruk av baneavisingkjemikalier. Journalen skal være tilgjengelig ved kontroll eller når Statsforvalteren ber om det.

3.2 Flyavising

Det er tillatt et årlig forbruk av flyavisingkjemikalier tilsvarende inntil 24 m³ 100 % glykol til avising av fly. Metode for påføring av flyavisingsvæske skal velges slik at glykolforbruket blir lavest mulig.

Det skal føres driftsjournal over tilsetningsstoff, type og forbruk av baneavisingkjemikalier. Journalen skal være tilgjengelig ved kontroll eller når Statsforvalteren ber om det.

3.3 Oppsamling av overvann

De følgende kravene gjelder fra 01.01.2030:

Avisningsvæske som renner av flyene under og etter påføring, skal samles opp på en effektiv måte og ledes sammen med overvann fra takse- og rullebaner, flyavisingssområdene og snølager, til overvannsnettet.

Overgangen mellom fastdekke og sidearealene uten fastdekke, skal ha dreneringssystem fra fastdekke til overvannsledningsnettet.

Utløpsledningen for overvannsnettet ledes i rør utenom Byskogbekken til Omsundet. Utslippspunktet i Omsundet skal ligge på 20 meters dyp.

3.4 PFAS-utslipp gjennom infrastruktur, aktivt brannøvingfelt

Som en del av flyplassens årlige overvåkningsprogram skal det tas representative prøver for å dokumentere spredning av PFAS-forbindelser fra infrastruktur ved aktivt brannøvingfelt.

Utslipp av ΣPFAS skal ikke overskride 3 g/år fra infrastruktur knyttet til aktivt brannøvingfelt.

Ved overskridelse av denne grensen må det søkes å avklare årsaksforhold og vurderes tiltaksbehov, og Statsforvalteren må varsles.

3.5 Annet

Alle diffuse utslipp fra bedriften skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Kommunen er myndighet for regulering av sanitærvløpsvannet fra bedriften.

Der det er skipsfart, skal bedriften sørge for godkjenning etter havne- og farvannsloven.

4. Brannøvingsområde

4.1 Rammebetingelser

Det kan brukes inntil 10 m³ flytende brennstoff (parafin/Jet A1) og 100 kg propan per år. Antall årlige brannøvinger er ikke begrenset i denne utslippstillatelsen, men følger vilkår gitt i forskrift om brann- og redningstjeneste på flyplasser (BSL E 4-4).

Det skal føres driftsjournal over:

- Antall øvelser og øvingstyper
- Forbruk av de forskjellige typer brennstoff og slukkemidler
- Vær- og vindforhold
- Ettersyn og tømning av oljeutskiller

Journalen skal være tilgjengelig ved kontroll eller når Statsforvaltaren ber om det.

Det skal ikke forbrukes mer brannskum/slukningsmidler enn det som er nødvendig for effektiv slukning av brann. Forbruket av kjemikalier og andre materialer ved brann- og havariøvelser skal ikke overskride grenseverdiene i tabellen nedenfor.

Det skal brukes brannskum med lavest mulig giftighet, raskest mulig biologisk nedbrytbarhet og som gir minst mulig skade i omgivelsene. Tanker og beholdere med slukkemidler/kjemikalier skal håndteres i henhold til gjeldende lover og forskrifter, blant annet forurensningsforskriften, forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier, HMS-databladforskriften og produktforskriften.

Avløpsvannet skal renses i oljeutskiller. Restkonsentrasjonen av olje (upolare oljeforbindelser) i avløpsvannet skal ikke overskride 20 mg/l (stikkprøve).

Oljeutskiller skal dimensjoneres for dispergerende egenskaper ved slukkemidlene, og ekstreme nedbørsforhold. Oppsamlingstank for utskilt olje skal være utstyrt med nivåvarsler. Utgående avløpsmengde fra oljeutskilleren skal registreres.

Avløpet fra oljeutskiller ledes til Omsundet sammen med overvann som dreneres fra lufthavnen, jf. punkt 3.3.

Det skal foreligge driftsinstruks for oljeutskiller. Oljeutskiller, kummer og ledningsnett ved brannøvingfeltet tømmes og rengjøres ved behov.

Tabell 1: Tillatt årlig forbruk av kjemikalier etc. ved brann- og havariøvelser.

Stoff	Enhet	Øvre grense
Bensin	Liter	50
Diesel	Liter	50
Opptenningsved	Kilogram	1500
Parafin/Jet A1	Liter	8 000
Propan	Kilogram	100
Slukkepulver	Kilogram	2200
Slukkeskum (konsentrat)	Liter	1 000
Teknisk sprit	Liter	150
Treningskum	Liter	250

4.2 Brannøvinger

Det er tillatt å øve på hverdager (mandag-fredag) fra kl. 08:00 til kl. 19:00, unntatt helligdager og offentlige høytidsdager. Brannøvelser mellom kl. 19:00 og kl. 22:00 skal normalt ikke holdes mer enn 10 ganger årlig.

Øvinger med bruk av brennstoff på øvingsfelt i friluft skal ikke holdes dersom vindretning og vindforhold er slik at røyk føres inn over de nærmeste boliger.

Anlegg for brannøvingsaktiviteter skal utformes og aktiviteten utføres slik at det ikke medfører nevneverdige støyulemper for omgivelsene.

4.3 Sikringstiltak m.m.

Det skal utarbeides prosedyrer for bruk og vedlikehold av øvingsplattformene. Det skal være etablert rutiner og prosedyrer som sikrer at øvingsaktiviteten foregår slik at spredning av røyk og kjemikalier til grunn og terreng unngås i størst mulig grad.

Det skal til enhver tid være tilstrekkelige mengder oljeabsorberende midler og annet saneringsutstyr på øvingsområdet for å begrense eventuelle uhell med olje- og annet kjemikaliesøl.

Det skal være tett dekke på alle felt hvor det foregår brannøvingsaktiviteter som kan medføre forurensning av grunn. Utforming av anleggene skal sikre at olje og kjemikalieholdig vann føres til godkjent renseanlegg.

5. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes

og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bedriften plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensete sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriften kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider, eventuelt tillatelse etter forurensningsloven.

Tiltak i forurensete sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriften kapittel 22 om mudring og dumping i sjø og vassdrag.

6. Kjemikalier

6.1 Generelt

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, fly- og avisingskjemikalier, drivstoff, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler, med flere.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Det skal utføres en risikovurdering av kjemiske stoffer og stoffblandinger som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning av vannresipientene. Kjemikaliene skal være testet med hensyn til nedbrytningsevne/persistens, bioakkumuleringsevne, toksisitet og hormonhermende effekt. Lufthavnen er ansvarlig for at operatørene er kjent med gjeldende krav og stiller krav til at alle kjemikalieleverandører kan dokumentere at de nødvendige risikovurderingene av alle komponentene i deres produkter som ledes til grunn/sjø er gjennomført. Lufthavnen er ansvarlig for at underleverandørene/operatører dokumenterer at disse kravene er fulgt.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe, jf. produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a.

Lufthavnen skal benytte de mest miljøvennlige avisingsvæskene som finnes på markedet. Det tillates ikke benyttet flyavisingskjemikalier som er tilsatt komponenter som kan medføre toksiske, bioakkumulerbare og lite nedbrytbare effekter vannresipientene. Av komponentgrupper som ikke tillates brukt er triasoler og fenoler.

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket (forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) av 30.05.2008).

Kristiansund lufthavn plikter å etablere et system i sin internkontroll for løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikaliene som benyttes, og om alternativer finnes.

7. Energi

7.1 Energistyringssystem

Bedriften skal ha et system for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv drift i anleggene. Energistyringssystemet skal være i samsvar med norsk standard for energiledelse og inngå i bedriftens internkontroll, jf. vilkår 2.6.

7.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi om slik er til stede, fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

7.3 Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig.

8. Avfall

8.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften (forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930).

Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

For eventuelt materiale som utnyttes som biprodukt, skal det foreligge skriftlig dokumentasjon som viser at kriteriene i forurensningsloven § 27 andre ledd er oppfylt.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal primært ombrukes i egen produksjon eller i andres produksjon. Hvis dette ikke er mulig eller medfører urimelig kostnad, skal det fortrinnsvis materialgjenvinnes. Dersom dette heller ikke er mulig uten urimelig kostnad, skal avfallet så langt som mulig uten urimelig kostnad gjenvinnes på annen måte.

Farlig avfall kan ikke fortynnes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall kan ikke sammenblandes hvis dette kan medføre fare for forurensning eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfall kan heller ikke blandes sammen med annet avfall, med mindre det letter den videre behandlingen av det farlige avfallet og dette gir en miljømessig minst like god løsning.

8.2 Generelle krav til håndtering

All håndtering av avfall skal foregå slik at det ikke medfører avrenning til grunn eller overflatevann. Sjenerende støving skal unngås. Farlig avfall skal ikke lagres lenger enn 12 måneder.

I tillegg gjelder følgende:

- a) All håndtering av avfall skal være basert på en risikovurdering, jf. punkt 2.6 om internkontroll og 9 om forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning.
- b) Bedriften skal ha kart hvor det fremgår hvor forskjellige typer avfall er lagret.
- c) Avfallslager skal være sikret slik at uvedkommende ikke får adgang. Lagret farlig avfall skal ha forsvarlig tilsyn. Lagret avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret.
- d) Avfall som ved sammenblanding kan gi fare for brann, eksplosjon eller dannelse av farlige stoffer, skal lagres med unødvendig avstand.
- e) Alt farlig avfall, uavhengig av mengde, skal lagres innendørs og på tett dekke med oppsamling av eventuell avrenning. Med tett dekke menes fast, ugjennomtrengelig og tilstrekkelig slitesterkt dekke for de aktuelle materialer/avfallstyper. Annen lagringsmåte kan godtas dersom bedriften kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og god miljøbeskyttelse.

For visse typer tanklagring gjelder forurensningsforskriften kapittel 18.

9. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

9.1. Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved endrede anleggs- og driftsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Risikoanalysen skal ta hensyn til forhold som ekstremvær og flom og fremtidige klimaendringer.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

9.2. Forebyggende tiltak

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften, så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette de tiltak som er nødvendige for å redusere miljørisikoen til et akseptabelt nivå. Dette gjelder både sannsynlighetsreducerende og konsekvensreducerende tiltak. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

9.3. Beredskap

Dersom de forebyggende tiltakene ikke har redusert miljørisikoen til et akseptabelt nivå, må bedriften utarbeide en beredskapsplan med utgangspunkt i miljørisikoanalysen i punkt 9.1.

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide en beredskapsanalyse for restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som utgjør restrisiko skal bedriften utarbeide og begrunne:

- a) Organisering av beredskapen
- b) Nødvendig beredskapsutstyr
- c) Nødvendig mannskap
- d) Responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

Basert på beredskapsanalysen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

Miljørisikoanalyse, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av bedriftens internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst én gang per år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

9.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift (forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269). Bedriften skal også så snart som mulig underrette forurensningsmyndigheten i slike tilfeller.

9.5 Rapportering i forhold til krav om beredskap

Bedriften skal rapportere om status for og utviklingen av beredskapen mot akutt forurensning på standardiserte skjemaer som sendes ut årlig av Statsforvalteren. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

10. Overvåking, kontroll og rapportering

10.1 Måling og beregning av utslipp

Bedriften skal gjennomføre målinger og beregninger av utslipp til sjø.

Målinger og beregninger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp. De skal omfatte både de komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier og andre komponenter som er omfattet av rapporteringsplikten i henhold til veilederen fra Miljødirektoratet til bedriftenes egenrapportering.

Målinger og beregninger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll. Målings- og beregningsprogrammet skal blant annet beskrive fastlegging av målemetode og prøvetakingsmetode, utvelgelse av måleperioder, samt beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes.

Bedriften skal vurdere usikkerheten i målingene, og forsøke å redusere denne mest mulig.

Prøvetaking og analyse skal utføres etter relevante og oppdaterte norske standarder. Dersom disse ikke finnes, kan annen utenlandsk/internasjonal standard benyttes. Statsforvalteren kan akseptere at annen metode brukes også der standard finnes, dersom det dokumenteres tilfredsstillende at

den er minst like formålstjenlig. Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret, og at prøvetakingspunkter etableres på steder som gjør det mulig å ta prøver av utslippene i henhold til aktuelle standarder.

Dersom bedriften bruker eksterne laboratorier/konsulenter for prøvetaking og analyse, skal akkrediterte laboratorier/tjenester benyttes der dette er mulig.

Under overvåkingen skal det benyttes parametere og fremgangsmetode som er hensiktsmessige i forhold til å vurdere tilstanden i vannforekomsten *Nordlandet bekkefelt* etter vannforskriften. Dette omfatter blant annet jevnlig bunndyrsundersøkelser over en lengre periode i henhold til klassifiseringsveilederen for vannforekomster (02:2018 *Klassifisering av vannforekomster*).

Data som fremskaffes ved overvåking i vann, inkludert sediment og biota, skal registreres i databasen *Vannmiljø*. Data leveres på *Vannmiljø*s importformat.

Der det pågår overvåking i regi av Statsforvalteren eller vannregionmyndighet må Avinor AS avd. Kristiansund lufthavn bidra i felles overvåkningsprogram med data for de kvalitetselementer i vannforekomsten som kan være direkte eller indirekte påvirket av bedriftens utslipp.

10.2 Årlig rapportering til forurensningsmyndigheten

Bedriften skal rapportere innen 1. mars året etter utslippsåret på standardiserte elektroniske skjemaer via www.altinn.no i henhold til Miljødirektoratets veileder for bedriftenes egenrapportering. Data fra egenrapporteringen vil være offentlig tilgjengelig. Det skal hvert år rapporteres forbruk av kjemikalier og påvirkning av resipient fra foregående år.

Bedriften skal i forbindelse med rapportering av utslippsdata til forurensningsmyndigheten angi og kommentere usikkerheten i datamaterialet.

10.3 Undersøkelser og utredninger

Kristiansund lufthavn skal føre oversikt over hvilke områder som har høyest belastning av glykolholdig væske. Virksomheten skal ved jevne mellomrom vurdere kostnader og nytte/effekt ved eventuell etablering av ytterligere avbøtende tiltak i disse områdene som kan redusere belastningen til de områdene det gjelder.

11. Utskiftning av utstyr

Dersom det skal foretas utskiftning av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Statsforvalteren på forhånd gis melding om dette.

All utskiftning av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

12. Eierskifte

Hvis det driftsansvarlige selskap overdrar til ny eier eller driftsansvaret overføres til annet selskap, skal melding sendes Statsforvalteren så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

13. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lenger periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til forurensningsmyndigheten.

Forurensningsmyndigheten kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Forurensningsmyndigheten kan pålegge eieren eller brukeren å stille ytterligere garanti for dekning av fremtidige utgifter og mulig erstatningsansvar. Sikkerhet/garanti som allerede er stilt iht. tillatelsen løper videre inntil forurensningsmyndigheten etter søknad fra det driftsansvarlige selskapet eller eier godkjenner reduksjon og/eller bortfall av slik sikkerhet.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift (avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall). De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Statsforvaltaren innen tre måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til forurensningsmyndigheten i god tid før start er planlagt.

14. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

Vedlegg: Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårene i tillatelsen eller utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere:	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklloreten	TRI
Trikosan (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider:

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder:

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS) og forbindelser som inneholder PFHxS	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer	PFOA
Perfluoroktansyre	
C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDODA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser:

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)

DEHP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylfenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)fenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)fenol	UV-350

Møre og Romsdal fylke

Utslippstillatelse etter forurensningsloven

for

Kristiansund lufthavn, Kvernberget

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 26.01.04 samt opplysninger framkommet under behandlingen av søknaden. Vilkårene framgår på side 3 til og med side 10.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og erstatter tillatelse til drift av brannøvingsfelt av 29.6.1998.

Kristiansund lufthavn må på forhånd avklare skriftlig med fylkesmannen endringer den ønsker å foreta i forhold til opplysninger gitt i søknaden eller under saksbehandlingen som kan ha miljømessig betydning.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen fire år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal lufthavnen sende fylkesmannen en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	Kristiansund lufthavn, Kvernberget		
Beliggenhet/gateadresse	Kristiansund lufthavn, 6517 Kristiansund		
Postadresse	PB 150, 2061 Gardermoen		
Kommune	Kristiansund		
Organisasjonsnr/bedriftsnr	985198292/		
NACE-kode og bransje	63.23 Andre tjenester tilknyttet lufttransport		
Saksnummer	Anleggsnummer	Tillatelsesnummer	Risikoklasse ¹
			2

Tillatelse gitt: [dato]	Endringsnummer:	Sist endret:
Kolbjørn Megård seksjonssjef		Reidun Sofie Schei overingeniør

¹ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 39 om gebyr til statskassen for forurensningsmyndighetens arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven

Innhold

1	Utslippsforhold	3
2	Generelle vilkår	3
2.1	Utslippsbegrensninger	3
2.2	Overholdelse av grenseverdier	3
2.3	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	3
2.4	Tiltak ved økt forurensningsfare	3
2.5	System for internkontroll	4
3	Utslipp til vann	4
3.1	Baneavising	4
3.2	Avising av fly	4
3.3	Oppsamling av overvann	4
4.	Brannøvsområde	5
4.1	Rammebetingelser	5
4.2	Brannøvinger	5
4.3	Sikringstiltak m.m.	6
5	Grunnforurensning og forurensede sedimenter	6
6	Kjemikalier	6
6.1	Generelt	6
6.2	Tilsetningsstoffer i avisingskjemikalier	7
7	Avfall	7
8	Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning	7
8.1	Miljørisikoanalyse	7
8.2	Forebyggende tiltak	8
8.3	Etablering av beredskap	8
8.4	Varsling av akutt forurensning	8
8.5	Rapportering i forhold til krav om beredskap	8
9.	Overvåking, kontroll og rapportering	8
9.1	Måling og beregning av utslipp	8
9.2	Årlig rapportering til forurensningsmyndigheten	9
10	Undersøkelser og utredninger	9
11	Nedleggelse	9
12	Tilsyn	10
VEDLEGG 1	11
Liste over prioriterte stoffer, jf. punkt 2.1.	11	
Metaller og metallforbindelser:	11	
Organiske forbindelser:	11	

1 Utslippsforhold

Tillatelsen omfatter:

- § håndtering av overvann forurenset med fly- og baneavisingkjemikalier
- § drift av brannøvingsfelt
- § kjemikaliebruk
- § tiltak mot akutt forurensning

Ved vesentlige strukturelle endringer av tekniske systemer eller utslippsforhold skal Kristiansund lufthavn søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponentene fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 flg. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble framlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2 Overholdelse av grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstidene. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter Kristiansund lufthavn fortløpende å redusere sine utslipp så langt dette er mulig. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke er satt spesifikke grenser for, eksempelvis tilsetningsstoffer. Markedets minst miljøfarlige produkter skal benyttes, jfr. substitusjonsplikten. Se pkt. 6.

2.4 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter Kristiansund lufthavn å iverksette de tiltakene som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Lufthavnen skal omgående informere fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt 8.4.

2.5 System for internkontroll

Lufthavnen plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Kristiansund lufthavn plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Kristiansund lufthavn plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

3 Utslipp til vann

Kristiansund lufthavn plikter gjennom instruksjer, kontroll og andre tiltak å sørge for at virksomheten drives slik at ulemper og skadevirkninger til enhver tid begrenses mest mulig.

Lufthavnen plikter å delta i resipientundersøkelser iverksatt av myndighetene.

3.1 Baneavising

Det tillates utslipp av formiatholdige baneavisingkjemikalier ved Kristiansund lufthavn, tilsvarende et årlig kjemisk oksygenforbruk (KOF-belastning) på 20 tonn O₂/år.

Det skal føres driftsjournal over type og forbruk av baneavisingkjemikalier. Journalen skal være tilgjengelig ved kontroll eller når fylkesmannen ber om det.

3.2 Avising av fly

Det tillates et årlig forbruk av flyavisingsvæske tilsvarende inntil 24 m³ 100 % glykol, til frostbehandling.

Flyavisingkjemikaliene som benyttes ved Kristiansund lufthavn skal ha kjent PEC/PNEC i forhold til ferskvann- og sjøvannsresipient, jmf. pkt 6.2. Dette forholdstallet skal være mindre enn 1 for de kjemikaliene som kan benyttes.

For å påskynde og sikre nedbrytingsprosessen av glykol fra diffuse utslipp, skal Kvernberget lufthavn i forbindelse med forlengelse av rullebanen, etablere et jordrenseanlegg langs rullebanens sidearealer.

Metode for påføring av flyavisingsvæske skal velges slik at glykolforbruket er lavest mulig.

Det skal føres driftsjournal over påføringsmetode og forbruk av flyavisingsvæske ved Kristiansund lufthavn. Journalen skal være tilgjengelig ved kontroll eller når fylkesmannen ber om det.

3.3 Oppsamling av overvann

Avisingsvæske som renner av flyene under og etter påføring, samles opp på en effektiv måte og ledes sammen med overvann fra takse- og rullebaner, flyavisingssområdene og snølager, til overvannsnett.

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (internkontrollforskriften)

Overgangen mellom fastdekke og sidearealene uten fastdekke, skal ha dreneringssystem fra fastdekke til overvannsledningsnett.

Utløpsledningen for overvannsnett ledet i rør utenom Byskogbekken til Omsundet. Utslippspunktet i Omsundet skal ligge på 20 m dyp.

Der det er skipsfart, skal bedriften sørge for godkjenning etter havneloven.

4. Brannøvingssområde

4.1 Rammebetingelser

Det kan brukes inntil 10 m³ flytende brennstoff (parafin/Jet A1) og 100 kg propan pr år.

Antall årlige brannøvinger er ikke begrenset i denne utslippstillatelsen, men følger vilkår gitt av forskrift om brann og redningstjeneste på flyplasser (BSL E 4-4).

Det skal føres driftsjournal over:

- § antall øvelser og øvingstyper
- § forbruk av de forskjellige typer brennstoff og slukkemidler
- § vær- og vindforhold
- § ettersyn og tømning av oljeutskiller

Journalen skal være tilgjengelig ved kontroll eller når fylkesmannen ber om det.

Det skal ikke forbrukes mer brannskum/slokningsmidler enn det som er nødvendig for effektiv slokning av brann.

Det skal brukes brannskum med lavest mulig giftighet og som gir minst mulig skade i omgivelsene. Tanker og beholdere med slukkemidler/kjemikalier skal håndteres i henhold til gjeldende lover og forskrifter, blant annet forurensingsforskriften, forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier, HMS-databladforskriften og produktforskriften.

Avløpsvannet skal renses i oljeutskiller. Restkonsentrasjonen av olje (upolare oljeforbindelser) i avløpsvannet skal ikke overskride 20 mg/l (stikkprøve).

Oljeutskiller skal dimensjoneres for dispergerende egenskaper ved slukkemidlene, og ekstreme nedbørsforhold. Oppsamlingstank for utskilt olje skal være utstyrt med nivåvarsler. Utgående avløpsmengde fra oljeutskilleren skal registreres.

Avløpet fra oljeutskiller ledet til Omsundet sammen med overvann som dreneres fra lufthavnen, jmf pkt 3.3.

Det skal foreligge driftsinstruks for oljeutskiller. Oljeutskiller, kummer og ledningsnett ved brannøvingfeltet tømmes og rengjøres ved behov.

4.2 Brannøvinger

Det er tillatt å øve på hverdager (mandag-fredag) fra kl 0800 til kl 1900, unntatt helligdager og offentlige høytidsdager. Brannøvelser mellom kl 1900 og kl 2200 skal normalt ikke holdes mer enn 10 ganger årlig.

Øvinger med bruk av brennstoff på øvingsfelt i friluft, skal ikke holdes dersom vindretning og vindforhold er slik at røyk føres inn over de nærmeste boliger.

4.3 Sikringstiltak m.m.

Det skal utarbeides prosedyrer for bruk og vedlikehold av øvingsplattformene. Det skal være etablert rutiner og prosedyrer som sikrer at øvingsaktiviteten foregår slik at spredning av røyk og kjemikalier til grunn og terreng unngås i størst mulig grad.

Det skal til enhver tid være tilstrekkelige mengder oljeabsorberende midler og annet saneringsutstyr på øvingsområdet for å begrense eventuelle uhell med olje- og annet kjemikaliesøl.

Det skal være tett dekke på alle felt hvor det foregår brannøvingsaktiviteter som kan medføre forurensing av grunn. Utforming av anleggene skal sikre at olje og kjemikalieholdig vann føres til godkjent renseanlegg

5 Grunnforurensning og forurensete sedimenter

Bedriften plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensete sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

6 Kjemikalier

6.1 Generelt

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, herunder fly- og baneavisingkjemikalier, vaskemidler, hydraulikkvæsker, drivstoff, sløkkemidler/brannskum m.m.

Kjemikalier som ved sine egenskaper og sin anvendelse kan medføre skade på helse og miljø, skal så langt som mulig søkes erstattet med alternativer som medfører mindre risiko for slike skader, jf. substitusjonsplikten i produktkontrolloven. Så vel skadelige effekter knyttet til bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.³

Kjemikalier som benyttes på en slik måte at de kan medføre fare for forurensing, skal være testet med hensyn til nedbrytningsevne/persistens, toksisitet og bioakkumuleringsevne. Bare laboratorier som er godkjent i henhold til Good Laboratory Practice (GLP) og/eller akkreditert i henhold til 45000 eller tilsvarende standard, skal benyttes til uttesting.

Kristiansund lufthavn plikter å etablere et system i sin internkontroll, jf pkt 2.5 i tillatelsen, for løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalierne som benyttes, og om alternativer finnes.

³ Jf. produktkontrolloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

6.2 Tilsetningsstoffer i avisingskjemikalier

Kristiansund lufthavn skal benytte de mest miljøvennlige avisingsvæskene som finnes på markedet. Det tillates ikke benyttet flyavisingskjemikalier som er tilsatt komponenter som kan medføre toksiske, bioakkumulerbare og lite nedbrytbare effekter i en vannresipient. Av komponentgrupper som ikke tillates brukt er triasoler og fenoler.

Før et avisingsprodukt tas i bruk skal Kristiansund lufthavn innføre prosedyrer som påser at:

- § det foreligger fullstendige opplysninger om over samtlige stoffer som inngår i produktet, er oppgitt med CAS-nr.
- § det er gjennomført toksiske risikovurdering (PBT-vurdering) av alle enkeltkomponentene og produktet i sin helhet. Risikovurderingen skal utføres av ekstern og kompetent uavhengig instans.
- § rapport er sendt til fylkesmannen med opplysninger om samtlige stoffer og konklusjoner fra en kvalifisert PBT-vurdering. Opplysningene vil behandles konfidensielt og være unntatt offentligheten.

7 Avfall

Kristiansund lufthavn plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁴.

Brenning av avfall er ikke tillatt uten at det skjer i forbrenningsovn med spesiell tillatelse fra fylkesmannen.

Mellomlagring av avfall skal skje på særskilt avsatt område. Lagring av farlig avfall skal skje under tak, og lageret skal være sikret mot tilgang for uvedkommende. Lagertanker for flytende avfall større enn 1 000 liter skal ha oppsamlingsvolum for tanken sitt volum. Annen lagring av farlig avfall skal skje på ugjennomtrengelig fast dekke. Avfallstyper skal være varig merket. Farlig avfall kan ikke blandes sammen med annet avfall, og det må gjøres en vurdering av hvilke typer farlig avfall som kan lagres sammen.

8 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

8.1 Miljørisikoanalyse

Det skal foreligge en miljørisikoanalyse av Kristiansund lufthavns virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på Kristiansund lufthavns område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

⁴ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

Kristiansund lufthavn skal ha oversikt over de miljøressursene som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvensene slik forurensning kan medføre.

8.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Kristiansund lufthavn skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

Ved utendørs lagring av væsker skal det være etablert et oppsamlingsssystem som minst kan ta hånd om volumet i den største tanken/holderen som befinner seg på området.

8.3 Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år.

8.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁵. Bedriften skal også så snart som mulig underrette fylkesmannen i slike tilfeller.

8.5 Rapportering i forhold til krav om beredskap

Bedriften skal rapportere om status for og utviklingen av beredskapen mot akutt forurensning på standardiserte skjemaer som sendes ut årlig av fylkesmannen. Rapportering skal skje i henhold til SFTs veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.sft.no.

Fylkesmannen forutsetter at bedriftene kan legge fram mer utfyllende dokumentasjon, for eksempel ved tilsyn, om bedriftens aktiviteter knyttet til miljørisikoanalysen, de forebyggende tiltakene og beredskapen.

9. Overvåking, kontroll og rapportering

9.1 Måling og beregning av utslipp

Bedriften skal gjennomføre målinger og beregninger av utslipp til sjø.

Målinger og beregninger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp. De skal omfatte både de komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier og andre komponenter som er omfattet av rapporteringsplikten i henhold til veilederen fra Statens forurensningstilsyn (SFT) til bedriftenes egenrapportering. Veilederen er lagt ut på www.sft.no.

Målinger og beregninger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll. Måle- og beregningsprogrammet skal blant annet beskrive

⁵ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

fastlegging av målemetode og prøvetakningsmetode, utvelgelse av måleperioder, samt beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes. Måleprogrammet må være klart innen 1.3.2010 og skal sendes inn til fylkesmannen innen denne datoen.

Bedriften skal i forbindelse med utarbeidelse og revidering av måle- og beregningsprogrammet vurdere usikkerheten i målingene, og forsøke å redusere denne mest mulig.

Prøvetaking og analyse skal utføres etter CEN-standard eller Norsk Standard (NS). Dersom disse ikke finnes, kan annen utenlandsk/internasjonalt standard benyttes. Fylkesmannen kan akseptere at annen metode brukes også der standard finnes, dersom det dokumenteres tilfredsstillende at den er minst like formålstjenlig. Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret, og at prøvetakingspunkter etableres på steder som gjør det mulig å ta prøver av utslippene i henhold til aktuelle standarder.

Dersom bedriften bruker eksterne laboratorier/konsulenter for prøvetaking og analyse, skal akkrediterte laboratorier/tjenester benyttes der dette er mulig.

9.2 Årlig rapportering til forurensningsmyndigheten

Bedriften skal rapportere innen 1. mars året etter utslippsåret på standardiserte elektroniske skjemaer via www.altinn.no i henhold til SFTs veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.sft.no. Data fra egenrapporteringen vil være offentlig tilgjengelig.

Bedriften i forbindelse med rapportering av utslippsdata til forurensningsmyndigheten, skal angi og kommentere usikkerheten i datamaterialet.

10 Undersøkelser og utredninger

Kristiansund lufthavn skal føre oversikt over hvilke områder som har høyest belastning av glykolholdig væske. Virksomheten skal ved jevne mellomrom vurdere kostnader og nytte effekt ved eventuell etablering av ytterligere avbøtende tiltak i disse områdene som kan redusere belastningen til de områdene det gjelder.

11 Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal Kristiansund lufthavn sørge for at utstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift⁶. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

⁶ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

12 Tilsyn

Kristiansund lufthavn plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte stoffer, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponentene er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Kobber og kobberforbindelser	Cu og Cu-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

	Vanlige forkortelser
Bromerte flammehemmere:	
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Klorholdige organiske forbindelser	
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ - C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ - C ₁₃)	SCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ - C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ - C ₁₇)	MCCP
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Tetrakloreten	PER
Tensidene:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Triklorbenzen	TCB
Triklloreten	TRI
Muskxylen (nitromuskforbindelser):	
Muskxylen	
Muskketon	
Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
Perfluor oktylsulfonat og andre perfluorerte alkylsulfonater	PFOS, PFAS
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Tinnorganiske forbindelser:	
Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT